

ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑ

I must, on my different visits... have looked
into many myriads of female faces in the hope
of meeting Ann.

(Confessions)

THOMAS DE QUINCEY

Vous me cherchez aussi, ma Sœur ?

G. JEAN - AUBRY

(Images Anglaises)

Μεθυσμένος ;... Ναι, ἤμουν σὰν μεθυσμένος !...

Μπροστά μου ἀπλωνόταν, ἔτοιμη νὰ μὲ δεχθεῖ, νὰ μ' ἀγκαλιάσει, νὰ μὲ σφίξει, ἡ πιὸ ἀγαπημένη μου ἀνάμεσα σ' ὅλες τὶς πόλεις τῆς Ἀνατολῆς: ἡ Ἀλεξάνδρεια! Ἐλαμπε κ' ἔσφυζε ὁλόκληρη ἀπὸ πλοῦτο καὶ ζωή, κάτω ἀπὸ τὸν λαμπρότερο καὶ ζωηρότερο πρωῒνὸ ἥλιο τοῦ Ἰανουαρίου. Καὶ ἡ σκέψη, ἡ μεθυστικὴ σὰν βίσκυ τῆς Σκωτίας, μοῦ προξενοῦσε ἄρρητη χαρὰ καὶ ἀγαλλίαση πὼς σὲ λίγο θ' ἀντίκριζα ἐπὶ τέλους πρόσωπα γνώριμα κι' ἀγαπημένα, πὼς θ' ἄκαμνα τὸν γύρο παληῶν καὶ τόσων γραφικῶν συνοικιῶν, πὼς θὰ χαιρόμουν τὴν μοναδικὴ στὸν κόσμον αἰμόσφαιρα κοσμικῶν σαλονιῶν ὅπου ἡ ἀνατολίτικη χλιδὴ συνυφάζεται ἀπαράμιλλα μὲ τὴν εὐρωπαϊκὴ λεπτότητα καὶ χάρη...

Μεθυσμένος ;... Ναι, ἤμουν σὰν μεθυσμένος ! ..

Μὰ μποροῦσα νάμουν κι' ἄλλοιῶς ;

Γύριζα στὸν πολιτισμό, στὴ δράση, στὴ ζωὴ, ὥστε ἀπὸ μηνῶν ὁλόκληρων ἀφανισμὸ καὶ σβύσιμο ὁλοκληρωματικὸ στὰ βάθη τῆς Ἀσίας. Πρὶν ὀχτὼ μῆνες ἀκριβῶς, εἶχα κατεβεῖ στὶς Ἰνδίες καὶ ἀπὸ κεῖ, μέσον Πεσαουάρ, στὸ Ἀφγανιστάν, ὅπου εἶχα ἐντολὴ ἀπὸ τὴν ἐφημερίδα μου νὰ παρακολουθήσω ἀπὸ κοντὰ τὴν ἐξέλιξη τῆς πολιτικῆς κατάστασης καὶ νὰ ἐξακριβώσω κατὰ δεύτερο λόγο ἂν ἀλήθευε διόλου ἡ διάδοση ποὺ ἔφερνε τὸν Κόλονελ Λῶρενς ὡς ἀνακατευμένο στὴν ἔκρηξη τῆς Ἀφγανικῆς τραγωδίας. Κατὰ τοὺς ὑπολογισμούς μου, ἡ δουλειὰ αὐτὴ θὰ μοῦ τρωγε δυὸ ὡς δυόμισιν μῆνες. Καὶ πραγματικὰ τόσο θὰ βαστοῦσε, ἂν τὴν τελευταία στιγμὴ ὁ θριαμβευτὴς ἐπαναστάτης Μπάσα-Σάκας δὲν προκαλοῦσε, μὲ τὰ ἔξωφρενικὰ καпрίτσια του, τὴν ἐπέμβαση τοῦ βασιλικοῦ στρατηγοῦ Ναδὶρ Χάν καὶ δὲν ἔδινε ἔτσι «νέα τροπὴ» στὴ «φορὰ τῶν ἀφγανικῶν πραγμάτων». Νέα λοιπὸν χασούρα ἄλλων τριῶν μη-

νῶν χωρὶς κἄν νὰ κατορθώσω νὰ ἐκπληρώσω τὸ δεύτερο μέρος τῆς ἀποστολῆς μου, τὴν ἐξακρίβωση, δηλαδή, τῆς ἀναμίξεως τοῦ συντ/χου Λῶρενς.

Βέβαια, πέντε μηνῶν ταξείδια ἐπιπονώτατα ἀνάμεσα σὲ χῶρες ἄγριες καὶ κάθε ἄλλο παρὰ φιλικὲς ἀποτελοῦσαν περιπέτεια ὑπεραρκετὴ γιὰ νὰ ἐξαντλήσουν τὸν ὀργανισμό καὶ τὴν περιέργεια καὶ τοῦ πιὸ ὑπομονητικοῦ εὐρωπαίου. Μὰ ἐγώ, ἀντὶς νὰ τραβήξω πρὸς τὴν Βομβαί ὅπου θαύρικα ἀρέσως πλοῖο γιὰ τὸ Πόρτ-Σαϊδ, πῆρα στὸ Χερὰτ τὸν δρόμο τοῦ Ἰσπαχάν, κυνηγώντας κατὰ πόδας τὸν «ἄνευ ἀτέμματος βασιλέα». Ἡ ἐπαγγελματικὴ μου τιμὴ κι' ἀξιοπρέπεια—καὶ προπαντὸς ἡ ἐπιθυμία νὰ βάλω τὰ γυαλιά, ἐγὼ ὁ νεαρὸς καὶ πρωτόβγαλτος σχεδὸν στὴν διεθνῇ δημοσιογραφία Ἑλλήνας, στοὺς δεκαῆξ Ἀγγλους, Ἀμερικανούς καὶ Γάλλους ἐκτάκτους πολὺπειρους ἀπεσταλμένους—μοῦ ἐπέβαλαν ἐπιταχτικὰ τὴ νέα αὐτὴ θυσία. Ποὺ κόντεψε νὰ πάει χαμένη: φτάνοντας στὸ γραφικὸ Ἰσπαχάν κινδύνεψα ἐκεῖ νὰ χάσω γιὰ καλὰ τὰ ἴχνη τοῦ Λῶρενς. Εὐτυχῶς πού αὐτός, ἀντὶ νὰ τραβήξει κατευθεῖα γιὰ τὴν Κασπία Θάλασσα, προτίμησε νὰ κάμει πρῶτα μιὰ μικρὴ στροφὴ καὶ στάση στὸ Ἀμμόν, στὴν πρωτεύουσα τῆς Ὑπεριορδανίας, γιὰ ν' ἀναπαυθεῖ καμμιὰ δεκαπενταριὰ μέρες στὰ ἀνάκτορα ἑνὸς ἀπὸ τὰ ὑψηλὰ μεταπολεμικὰ δημιουργήματά του, τοῦ Ἐμίρη Ἀβδάλλα. Ἐκεῖ τὸν συνάντησα ἐπιτέλους καὶ μάλιστα, κατὰ καλὴ μου τύχη, σὲ μιὰ πολὺ εὐνοϊκὴ ψυχολογικὴ στιγμή: στὴ στιγμὴ ἀκριβῶς ὅπου ὁλόκληρο τὸ εἶναι του, κουρασμένο ἀπὸ ἓνα ἀγῶνα γιγάντιο καὶ ἄχαρο, διψοῦσε κυριολεκτικὰ ἀπὸ συντροφιά εὐρωπαίου, ἀπὸ συντροφιά ἀνθρώπου ἱκανοῦ νὰ τὸν καταλάβει, νὰ ἐπικροτήσῃ ἢ νὰ κατακρίνῃ τὰ τολμηρὰ σχέδιά του, νὰ τοῦ σταθεῖ σύντροφος μαζὺ εὐχάριστος κι' ἐξομολογητὴς καὶ σύμβουλος ἀκόμα.

Δύο Εὐρωπαῖοι, χαμένοι στὰ βάθη τῆς Ἀσίας, περιτριγυρισμένοι ἀπὸ ἀνθρώπους ξένους, ἀλλόφυλους, σχεδὸν ἐχθρούς, δὲν μπορεῖ ποτὲ νὰ νῆναι ἀντίπαλοι. Ὅσο καὶ ἂν ὁ ἓνας εἶναι δημοσιογράφος καὶ κυνηγᾷ τὸν ἄλλο γιὰ νὰ τοῦ ἀποσπάσῃ μερικὰ μυστικὰ πού σὲ ὥρισμένες διπλωματικὲς σάλες τῆς Δύσης δυνατὸν νὰ κάμνουν κάποια ἐντύπωση, ἀλλὰ πού δὲν ἔχουν καμμιὰ σημασία καὶ ἀξία ἰδιαίτερη κάτω κεῖ στὰ βάθη τῆς Ἀσίας, στὴν καρδιά ἀτέλειωτων ἐρήμων ἢ στὶς πλαγιὲς ἀπάτητων βουνῶν. Ὅταν μάλιστα τύχει νάχουν κοινὲς ἀναμνήσεις γύρω ἀπὸ μορφὰς γνώριμες καὶ τοπεῖα ἀγαπημένα, ὅταν καὶ οἱ δύο ἔχουν περάσει, σὲ

διάφορες βέβαια ἐποχές, μερικά ὁμοιομορφα φοιτητικὰ χρώ-
νια στὸ Καϊμπριτζ, ὅταν καὶ οἱ δύο ἔχουν παίξει φουτ-
μπῶλλ μὲ τὰ ἴδια τὰ χρώματα τοῦ Τρίνιτυ Κόλλετζ ἢ ψα-
ρέψει στὶς μάρες τοῦ Ντέβον ἢ κολυμπήσει στὶς σκωτοέζι-
κες λίμνες, τότες ἡ γνωριμία των μετατρέπεται ἀναπόφευ-
κτα σὲ φιλία στερεὰ σὰν ἀτσάλι τοῦ Σέφιελδ.

Τὸν Λῶρενς, δὲν θὰ τὸν ξεχάσω ποτέ. Εἶναι ὁ δάσκα-
λος ποὺ μ' ἔμπασε καλύτερα ἀπὸ κάθε καθηγητὴ τῆς Ἑλευ-
θερῆς Σχολῆς τῶν Πολιτικῶν Ἐπιστημῶν, στὸ νόημα τῆς
ὕψηλῃς διεθνοῦς πολιτικῆς Κοντά τοῦ ἔμαθα ὅλα τὰ παρα-
σκηνιακὰ καὶ ἀντελήφθηκα ἀπ' αὐτὰ ὅλο τὸ μέγεθος καὶ
τὴν σπουδαιότητα τοῦ μεγάλου, τοῦ ἀδυσώπητου, τοῦ σκλη-
ροῦ ἀγῶνος ποὺ διεξάγεται κάτω ἐκεῖ, στὸ κέντρο τῆς
Ἀσίας (γιά τὴν ὁποία ἡ Εὐρώπη δὲν εἶναι παρὰ μιὰ μι-
κρὴ ἀπόφυση, ὅπως ἡ Ἡπειρος στὴν Ἑλλάδα καὶ ἡ
Μπρειάνια στὴ Γαλλία) μεταξὺ τῆς Ἀγγλίας, τῆς Ρωσίας,
τῆς Ἀμερικῆς καὶ κάπο ε καὶ τῆς Ἰαπωνίας, μεταξὺ τῶν
ἰσχυρῶν αὐτῶν κρατῶν ποὺ προβλέποντας ἀπὸ τώρα τὴν
μοιραία βιομηχανικὴ ἐξάντληση τῶν ἑδαφῶν των, προσπα-
θοῦν κι' ἀγωνίζονται νὰ ἐξασφαλίσουν προκαταβολικὰ ἐκτά-
σεις ὅπου ὑποτίθεται ὅτι ἀφθονεῖ τὸ πετρέλαιο, τὸ κάρ-
βουνο, τὰ διάφορα μέταλλα, ἡ ἀσφαλτος, τὰ πολύτιμα πε-
τράδια.

Δυὸ βδομάδες περάσαμε μαζὺ στὸ παλάτι τοῦ Ἐμίρη
Ἀβδάλλα ποὺ μᾶς περιποιόταν, καθὼς καὶ ὁ ὕδελφός του
Ἐμίρης Ἀλυ, πρώην βασιλεὺς τῆς Χειζάζης, μὲ βασιλικές,
ἀλήθεια, τιμές. Ὑστερα χωριστήκαμε: κι' ὁ μὲν Λῶρενς
τράβηξε γιὰ τὸ Μπακού, ἐγὼ δὲ γιὰ τὴν Βυρθητό. Ἐφθασα
στὸ λιμάνι αὐτό, ἀρχὲς Ἰανουαρίου. Δὲν ἔχασα λεπτὸ, μόνον
πῆρα ἀμέσως τὸ Ἰταλικὸ τῆς γραμμῆς, — κατ' εὐθεΐα γιὰ
τὴν Ἀλεξάνδρεια...

Καταλαβαίνετε λοιπὸν τὴν χαρὰ ποὺ μὲ κυρίειψε στὸ
ἀντίκρουσμα τῆς πόλης αὐτῆς... Σὲ ὀχτῶ μῆνες μέσα, δὲν
εἶχα δεῖ παρὰ ἓναν μόνον ἄνθρωπο, ἓναν Εὐρωπαῖο, μὲ τὸν
ὁποῖο μπόρεσα νὰ συνεννοηθῶ... Τώρα, ἡλιζα πιά ν'
ἀντικρύσω διάπλατα πολιτισμό, νὰ ντυθῶ σὰν ἄνθρωπος,
νὰ διαβάσω ἐφημερίδες καὶ περιοδικά, νὰ φάω μὲ πηροῦνι
καὶ μαχαῖρι, νὰ κουβεντιάσω μὲ γυναῖκες κομπῆς κι εὐχά-
ριστες... Ὅπως σᾶς εἶπα: εἶμουν σὰν μεθυσμένος!...

Στὴν γέφυρα, ἀπ' ὅπου ροφοῦσα ἀχόρταγα τὸν ὕγρὸ
ἀγέρα τῆς χαρακτηριστικῆς ἀλεξανδρινῆς ἀτμόσφαιρας, εἶχα
τὴν ἀντύπωση πὼς βρισκόμουν μόνος — ὁλομόναχος — μού
φαινόταν πὼς ἔμπαινα — μόνος πάντα, γι' αὐτὸ καὶ ἐγῶϊ-

στικά εὐτυχισμένος—σὴν ἀρχὴ τοῦ δρόμου ἑνὸς ὠραιότατου ζωντανοῦ ὄνειρου, πὼς ἀντὶς σ' ἓνα λιμάνι ἅπλὸ καὶ συνηθισμένο, εἰσχωροῦσα σ' αὐτὸν τοῦτον τὸν κόλπον τῆς εὐτυχίας... Καὶ σήκωνα τὸ χέρι μου καὶ χαιρετοῦσα τὶς μπόβες τοῦ προλιμένος, τ' ἀνάκτορα τοῦ Ρὰς-Ἐλ-Τίν, τὸν πυλῶνα τοῦ Μέξ, ἐνῶ στὰ χεῖλη μου ἀνέβαιναν χαρούμενα καὶ ζωηρὰ ρεφραίν...

Κι' αὐτὸ—μέχρι τῆς στιγμῆς ὅπου κοντά, πολὺ κοντά μου, ἄκουσα μιὰ φωνὴ πὺν πρόφερε μιὰ καὶ μόνη λέξη—μὰ τόσο γλυκεῖα, τόσο μαγικὴ!...

— Alessandria !

* *

Τί νὰ σᾶς πῶ!

Κάθε ἄλλο παρὰ ὄνειροπόλος ἦμωνα. Τέτοια τάση δὲν συμβιβάζεται μὲ τὴν δημοσιογραφικὴ ιδιότητα πὺν δὲν ἐπιτρέπει ἀτιμώρητα οἰανδήποτε ἀπομάκρυνση ἀπὸ τὴν πραγματικότητα. Τὰ ψηλὰ τὰ σύννεφα μὲ τὰ μεταφυσικά των κυνηγητὰ ἐλάχιστα μὲ τραβοῦσαν. Κι' οὔτε εἶχαν ποτὲ συμφωνήσει μὲ τὴν γνώμη, δὲν θυμοῦμαι καλὰ ποιοῦ κριτικοῦ—τοῦ Jaloux, μοῦ φαίνεται... ἔ;...—πὺν λέει πὼς γιὰ νὰ ζεῖ κανεὶς σήμερα, πρέπει ν'ᾶναι διαρκῶς μεθυσμένος: μεθυσμένος ἀπὸ ἀλκοόλ, ἀπὸ χασίσι, ἀπὸ ἔρωτα, ἀπὸ πλοῦτο, ἀπὸ ταχύτητα...

Καὶ ὅμως ἐκεῖνο τὸ πρῶτὸ δὲν ἦμουν κύριος τοῦ ἑαυτοῦ μου, οὔτε καὶ σχεδὸν ζοῦσα στὸν κόσμον αὐτό. Κ' ἔπρεπε, γιὰ νὰ ξανάλθω στὰ καλὰ μου, ν' ἀκούσω κοντά μου—μὰ πολὺ κοντά μου—μιὰ λέξη σχεδὸν μαγικὴ.

Εἶχεν ἀντηχήσει ἡ λέξη αὐτὴ σὰν μιὰ νότα ἑνὸς μελωδικώτατου ἐξωτικοῦ ὄργάνου: μιᾶς χαβάγιας ἢ ἑνὸς λούτ. Μιὰ στιγμὴ—μοῦ φάνηκε πὼς ἔλαμψε σὰν πολῦτιμο πετράδι. Μ' ἄν καὶ μάντεψα πὼς εἶχε βγεῖ ἀπὸ γυναικεῖα χεῖλη, ὥστόσο δὲν τόλμησα νὰ στρέψω ἀμέσως τὸ κεφάλι. Διαισθανόμουν αὐμδρὰ πὼς θὰ δεχόμουν νέο choc, γι' αὐτὸ καὶ ἤθελα νὰ συνέλθω πρῶτα καλὰ.

Ὅταν, τέλος, γύρισα πλάγια τὸ βλέμμα μου, ἀντελήφθηκα δυὸ κομφότατες κυρίες ν' ἀκουμποῦν στὸ κιγκλίδωμα τῆς γέφυρας—σ' ἀπόσταση ἐνάμισον μόλις μέτρου ἀπὸ τὸ μέρος ὅπου βρισκόμουν. Ἐκείνην πὺν εἶχε προφέρει τὴν μαγικὴ λέξη, τὴν μάντεψα ἀμέσως. Ἦταν ἡ ὠραιότερη ἀπὸ τὶς δυὸ καὶ μόνον αὐτὴ μποροῦσε νὰ εἶχε μιλήσει σὲ τόνο τόσον ἁρμονικὸ καὶ πὺν συμφωνοῦσε τόσο τέλεια μὲ τὶς φίνες γραμμὲς τοῦ προσώπου τῆς καὶ τὴ λεπτότατη σι-

λουέττα της. Ἡ λέξη «Ἀλεξάνδρεια» ὅπως εἶχε τραγου-
δηθεῖ ἰταλικά, μόνο ἀπὸ τὰ χεῖλη της μπορούσε νὰ εἶχε βγεῖ,
ἀπὸ τὰ χεῖλη της ποὺ θύμιζαν πότε μαντόνας, πότε καμπα-
ρετιέρας, καὶ ποὺ ἐλαφροσφίγγονταν, διάφανα μαζὺ καὶ
λαχταριστά. Ναί, τὸ μάντεψα ἀμέσως: κ' ἐπιθυμοῦσα, μ'
ὅλη μου τὴ ψυχή, νὰ μὴν εἶχα γελασθεῖ...

Ὡστόσο, καθὼς τὴν κύτταζα, τὴν ἄκουσα νὰ λέει στὴ
συντροφισσά της.

— Κύττα, τί ὠμορφο δαχτυλίδι!

Εἶχε μιλήσει οὐγγαρέζικα, κρατῶντας τὸ βλέμμα της
καρφωμένο στὸ χέρι μου ποῦχα ἀπλωμένο στὸ κιγκλίδωμα.
(Πραγματικά, στὸ δείκτη εἶχα ἓνα ὠραιότατο ἀνατολίτικο
δαχτυλίδι. ἀπὸ δουλεμένο σκαλιστὸ ἀσῆμι, ποὺ στολίζονταν
μ' ἓνα μεγάλο πολυτιμώτατο τοπάζι — δῶρο τοῦ κόλονελ
Λῶρενς, ποὺ τὸ εἶχε ἀνακαλύψει στὴν Κίβα, στὴν καρδιά
τοῦ Τουράν, ἀνάμεσα στὰ τελευταῖα ὑπολείμματα τῶν θη-
σαυρῶν τοῦ Μίρζα, τοῦ γυιοῦ τοῦ Ταμερλάνου). Ἡ προ-
φορά της ἦταν βέρα μαγνάρικη κ' ἔδειχνε καθαρὰ πὼς μι-
λοῦσε τὴν μητρικὴ της γλῶσσα.

— Νομίζει πὼς δὲν τὴν κατάλαβα, σκέφτηκα. Καὶ
χαμογέλασα ἄθελά μου, καθὼς θυμήθηκα τὴ Βουδαπέστη
καὶ τὶς χαριτωμένες χορεύτριες της ποὺ μοῦχαν σταθεῖ οἱ
μόνες καλύτερες δασκάλες τῆς ιδιόρρυθμης γλώσσας των.

Ὡστόσο, ἐκείνη, καθὼς πρόφερε τὴν τελευταία λέξη,
σήκωσε τὰ μάτια ἀπὸ τὸ δαχτυλίδι στὸ πρόσωπό μου. Βλέ-
ποντας ὅμως ὅτι τὴν κύτταζα χαμογελῶντας, ἔκαμε ἓνα κί-
νημα ἐκπληξης μαζὺ καὶ μετάνοιας. Καὶ κοκκίνησε...

Ἐκεῖνο τὸ δευτερόλεπτο—τί νὰ συνέβει ἄραγε ἀκριβῶς
μέσα μου;

Τὰ βλέμματα μας εἶχαν συναντηθεῖ. Στὸ διάστημα ἑνὸς
πέμπτου, ἴσως, τοῦ δευτερολέπτου. Εἶπα: δὲν ἦμουν ὄνει-
ροπόλος, δὲν ἦμουν ρομαντικός. Κάθε ἄλλο. Ὡστόσο, λίγα
λεπτά ἀκόμη καὶ θὰ πλευρίζαμε. Τῷ βλεπα. τὸ ἀντιλαμβα-
νόμουν ζωηρότατα. Πρέπει ἄραγε ν' ἀποδώσω στὴ συναι-
σθησὴ αὐτὴ ποὺ ἦταν—ἐπαναλαμβάνω: ζωηρότατη—τὴν
πιὸ τρελλή, τὴν πιὸ ἀκαταλόγιστη χειρονομία τῆς ζωῆς μου;

Οἱ δυὸ κυρίες εἶχαν κινηθεῖ: ἓνα λεπτὸ μετὰ, θὰ τὶς
ἔχανα—βέβαια, γιὰ πάντα!

Ὅχι, καμμιά σκέψη, καμμιά ἐπιθυμία καθορισμένη—
μὰ οὔτε καὶ ἀκαθόριστη—δὲν μ' ἔσπρωξε: μ' ἓνα κίνημα
γοργὸ ἔβγαλα τὸ δαχτυλίδι, ἄρπαξα τὸ χέρι τῆς ὠμορ-
φης ἀγνώστου μου καὶ τῆς τὸ πέρασα στὸ μεσαῖο δάχτυλο.
Δὲν θυμοῦμαι παρὼν ἓνα μόνο πράγμα: τὸ χαρακτηριστικὸ

κίνημα τῆς ἑκπληξῆς της, τὴν ὠχρότητα τοῦ προσώπου της —ποῦταν τόσο ρόδινο μόλις πρὸ ἐνὸς λεπτοῦ τῆς ὥρας— καὶ τὸ βλέμμα της τὸ βαθύ, ἐρωτηματικὸ καὶ παρακλητικὸ μαζύ....

Ὅλη αὐτὴ ἡ ἱστορία εἶναι ζήτημα ἂν κράτησε περισσότερο ἀπὸ δέκα δευτερόλεπτα. Μ' ἓνα πῆδημα εἶχα κι' ὅλα χωθεῖ στὸ πλῆθος τῶν ἐπιβατῶν καὶ χαθεῖ στὸ καπνιστήριο ὅπου θρόνιαζαν οἱ ὑγειονομικοὶ ἀξιωματικοὶ τοῦ λιμανιοῦ καὶ τῆς ἀστυνομίας, γιὰ τὴν θεώρηση τῶν διαβατηρίων....

* *

Ὅταν, λίγα λεπτὰ μετὰ, βρέθηκα πιά στὴν ἀποβάθρα, σήκωσα μὲ τρόπο τὰ μάτια μου : οἱ δυὸ ἄγνωστες ἐτοιμαζόνταν νὰ κατεβοῦν τὴν σκάλα. Δὲν τὶς ἐπερίμενα. Δὲν εἶχα καμμιά διάθεση νὰ τὶς περιμένω. Τράβηξα κατευθεῖαν πρὸς τὸ ὑπόστεγο τοῦ τελωνείου ὅπου ἐπιθεωροῦντο οἱ ἀποσκευές, καὶ ἀπ' ἐκεῖ στὸ ξενοδοχεῖο. Μὰ οὔτε καὶ σ' αὐτὸ δὲν ἔμεινα περισσότερα ἀπ' ὅτι μοῦ χρειαζόταν γιὰ νὰ κάνω ντους, ν' ἀλλάξω καὶ νὰ τσιμπήσω κάτι. Ὁ δρόμος, ὁ ἀλεξαντρινὸς δρόμος, ἀνοιγόταν μπροστά μου καὶ μὲ τραβοῦσε ἀκατανίκητα....

Αἰσθανόμουν τὴν καρδιά μου ἐλαφρὰ κι' εὐθυμη. Ἴσως νᾶμουν καὶ λίγο συγκινημένος. Δὲν ξέρω. Μοῦ φαίνεται, ὥστόσο, πὼς βρισκόμουν στὴν ξέχωρη ἐκείνη ψυχολογικὴ κατάσταση ποὺ βρέθηκα πάντοτε σ' ὀρισμένες μεγάλες περιστάσεις τῆς ζωῆς μου : ὅταν ἐπρόκειτο νὰ συναντήσω τὸν Ταγκὸρ στὴ Βεγγάλη, τὸν Μαίτερλιγκ στὴ Νίκαια, τὸν Τόμας Χάρντνυ στὸ Μᾶξ Γκαίτη.... Μὰ μήπως καὶ τώρα δὲν ἐπρόκειτο ν' ἀντικρύσω, ἄλλη μιὰ φορὰ στὴ ζωὴ μου, τὴν ἀτημέλητη μορφή τοῦ μεγάλου ἀριστοκράτη ποιητῆ τῆς «Πόλης» ποὺ μὲ τὴ σειρά του σήμερα κρατᾷ στὸν αἰῶνα μας τὸ ἄσβεστο διαδὶ τοῦ ἀθάνατου ἀλεξαντρινοῦ πνεύματος;..

Καὶ ὅμως δὲν συλλογιζόμουν τίποτα. Ὁ οὐρανὸς ἦταν γλαυκὸς καὶ τὸ πρόσωπο τῆς Ἀλεξάνδρειας ὥραϊο, πολυσύνθετο καὶ δολερὸ σὰν τὸ πρόσωπο τῆς παλαιᾶς βασιλισσᾶς της, τῆς Κλεοπάτρας, μοῦ γελοῦσε. Ἀλεσσάντρια, Ἀλεσσάντρια μοῦ τραγουδοῦσε μιὰ ὀλόγλυκεια, ἁρμονικὴ φωνή. Ποτέ μου δὲν εἶχα αἰστανθεῖ τὸν ἑαυτὸ του τόσο ἐλεύθερο, τόσο εὐτυχισμένο. Γιὰ νὰ χαρῶ τὴ ζωὴ καὶ τὴ φύση τόσο διάπλατα ἦταν γραμμένο νὰ πετάξω πρῶτα—ἔτσι—ἀσυλλόγιστα—σὰν τὸν παλαιὸ ἐκείνο τύραννο τῆς ἱστορίας—ἓνα δαχτυλίδι στὴ θάλασσα....

Περπατοῦσα ἄσκοπα. Ὡρες ὁλόκληρες. Μὲ μιὰν ἀπόλυτη ἐλευθερία καὶ στοργή γιὰ κάθε τι πὺν ἀντίκρυζα. Κι' ἦταν ἀπέραντη, κι' ἦταν ἀγνή καὶ ἄδολη, ἡ ἐσωτερικὴ χαρά μου...

Μὰ ὅταν, μὲ τὸ βράδυνασμα τῆς μέρας, ἄρχισε νὰ ἐξαντλεῖται καὶ αὐτὴ, σὰν τὴ μπενζίνα στὸ αὐτοκίνητο, αἰστάνθηκα ἐπιταχτικὴ τὴν ἀνάγκη ξεκουράσματος. Καὶ συλλογισμοῦ μαζί—ναί, καὶ συλλογισμοῦ...

Κάθησα στὸ πρῶτο καφενεῖο πὺν συνάντησα. Κόσμος πολὺς. Διψοῦσα. Παράγγειλα ἓνα «Κανάντιαν Κλάμπ». Μὰ ὅταν, κάποια στιγμή, ἄπλωσα τὸ χέρι μου νὰ χύσω τὴ σόδα στὸ μυρωμένο χρυσάφι τοῦ βισκιου, ἐξεπλάγηκα πὺν τὸ βλεπα γυμνὸ. Τί τὰ θέλετε!... Ἐνα δαχτυλίδι στὸ δάχτυλο εἶναι ἓνα πρᾶγμα πὺν σκεπάζει τὸ χέρι ὁλόκληρο μ' ἓνα εἶδος πριγκηπικῆς γοητείας. Δὲν εἶναι μόνον ἓνα στολίδι ἀπλό. Εἶναι σκηνογραφία ὁλόκληρη πὺν χαρίζει ἀξία καὶ αἶγλη σ' ὅλα τ' ἄλλα δάχτυλα. Γι' αὐτὸ καὶ βλέποντας τὴν γύμνωση τοῦ δάχτυλου μου, ἐννοίωσα τὸν ἑαυτὸ μου φτωχὸ καὶ σὰν ταπεινωμένο...

Τότε — ναί, μόνον τότε... — ἡ θύμηση τῆς πρωϊνῆς σκηνῆς ἦρθε στὴ μνήμη μου μὲ τὶς μικρότερές της λεπτομέρειες. Ἡ καρδιά μου σφίχθηκε ξαφνικὰ καὶ αἰστάνθηκα τὴν ἐντύπωση ἑνὸς ἀληθινοῦ χασίματος ἀπὸ λάθος ἀποκλειστικὰ δικό μου.

Ὅχι πὺς μετανοοῦσα γιὰτὶ εἶχα ἀποχωρισθεῖ τόσο εὐκόλα, τόσο ἀσυλλόγισια ἀπὸ τὸ δαχτυλίδι αὐτὸ πὺν μοῦ ἦταν ὡστόσο ἀγαπητότατο καὶ πὺν κύτταζα πάντα μὲ μιὰ δεισιδαιμονικὴ εὐχαρίστηση. Ὅχι! Ἀπεναντίας μάλιστα, ἡ τόσον ἄμεση καὶ ἐλεύθερη ἀπὸ κάθε προμελέτη χειρονομία μου, μοῦ φαινόταν σὰν κάτι τι τὸ πολὺ φυσικό, τὸ ἀναγκαῖο, τὸ ἐπιβεβλημένο ἂν θέλετε.

Ἐνὸς ἄλλου χασίματος, βέβαιου καὶ ἀνεπανόρθωτου, ἦταν πὺν ἐννοιωθα τὸν καῦμό.

Ποιοῦ ὅμως, νὰ τί δὲν θὰ μπορούσα νὰ καθορίσω μὲ ἀκρίβεια; βέβαια, δὲν χάνει κανεὶς, δὲν μπορεί κανεὶς νὰ χάσει πράγματα πὺν δὲν ἔχει, πὺν δὲν ὑπῆρξαν ποτὲ δικὰ του.

Καὶ ὅμως, ἓνα κενὸ σχηματίζοταν μέσα μου καὶ μοῦ προξενοῦσε δυσθυμία, λύπη, πόνο...

Εἶχα χαρίσει τὸ δαχτυλίδι μου σὲ μιὰ γυναῖκα καὶ ἀπὸ τὴ γυναῖκα αὐτὴ εἶχα ἀπομακρυνθεῖ: καὶ τὶς δυὸ αὐτὲς χειρονομίες τὶς εἶχα κάμει σὰν νᾶταν ἀναπόσπαστες καὶ σὰν νὰ μοῖχαν καὶ οἱ δυὸ ὑπαγορευθεῖ ἀπὸ μιὰν ἀνώτερη, ἴδια πάντα, δύναμη.

— Βλάκα, ἔλεγα μέσα μου, γιατί δὲν ἐπεδίωξες νὰ τὴν ξαναδεῖς; Γιατὶ δὲν τὴν ἀκολούθησες ὅταν ἀποβιβαζόταν; Ἦταν καὶ νέα καὶ ὡραία: εἶχε δεχτεῖ τὸ δῶρο σου καὶ ἦ ματιά της ὑπόσχονταν τόσα....

Δὲν κρατήθηκα. Σηκώθηκα. καὶ τράβηξα—τὴ φορὰ αὐτὴ πρὸς τὰ κέντρα πολυτελείας καὶ τὰ μεγάλα ξενοδοχεῖα. Μὰ στὸ δρόμο, καθὼς τὸ καλοσυλλογιζόμουν, τὸ δέξιμό της τοῦ δώρου μου ἄρχισε νὰ μοῦ φαίνεται πολὺ ἀμφίβολο. Μήπως δὲν τῆς τὸ εἶχα σχεδὸν ἐπιβάλει, μ' ἓναν τρόπο μᾶλλον ἄγριο—καὶ ἄνθρωπο ἐπίσης, ἀφοῦ εἶχα τρέξει νὰ ἐξαφανιστῶ χωρὶς νὰ κυττάξω κἄν πίσω μου; Βέβαια, δὲν εἶχε φωνάζει, δὲν εἶχε διαμαρτυρηθεῖ, ἀπὸ φόβο ἴσως μὴν σηκώσει στὸ ποδάρι τὸ πλοῖο καὶ δημιουργήσει ἔτσι σκάνδαλο πὺ μποροῦσε καὶ νὰ γύριζε ἐναντίον της. Μὰ ἤξερα καθόλου ἂν μέσα της δὲν εἶχε θυμώσει, ἂν δὲν εἶχε ἐπαναστατήσει, ἂν δὲν εἶχε πετάξει μὲ θυμὸ τὸ δαχτυλίδι μου στὴ θάλασσα;

Ἡ σκέψη αὐτὴ μὲ κυνήγησε ἐπίμονα ὥσπου μοῦ κατήντησε ἀνυπόφορη. Μ' ἔκαμε νὰ πεθυμήσω μ' ὅλη μου τὴ ψυχὴ νὰ ξαναβρῶ τὴν ἄγνωστή μου, νὰ μάθω, ἔστω κι' ἀπὸ ἓνα βλέμμα μόνο, ἂν μὲ εἶχε συγχωρήσει ἢ ἂν εἶχε κάνει τὴ χειρονομία πὺ φοβόμουν, πὺ φανταζόμουν μ' ἀνατριχίλα: «Τὸ δαχτυλίδι μου, τὸ δαχτυλίδι τοῦ Λῶρενς στὴ θάλασσα—στὴ θάλασσα!..» Λίγη ὥρα πρὶν, ἐχαιρόμουν πὺ τὸ εἶχα πετάξει ἐγὼ ὁ ἴδιος—μὲ μιὰ σκέψη πὺ ἔμοιαζε σὰν χαρὰ ἀπὸ ἀπελευθέρωση ὅπως τὸ χρῶμα τῆς πέτρας τοῦ δαχτυλιδιοῦ μου ἔμοιαζε μὲ τὸ χρῶμα τῆς ἐρήμου. Ἄλλο πράγμα ὅμως—τὸ ὡραῖο ἐκεῖνο χέρι νὰ τὸ εἶχε πετάξει μὲ θυμὸ, μὲ ἀποστροφή ἴσως....

Εἴκοσι τουλάχιστο φορὲς πέρασα τὴν νύχτα ἐκείνη, καθὼς καὶ τὴν ἄλλη μέρα, ἀπὸ τὸ Κλάριτζ, ἀπὸ τὸ Σέσιλ, ἀπὸ τὸ Ἰόριο Πάλας, ἀπὸ τὰ Τριανόν, ἀπὸ τοῦ Ἀθηναίου... Πέρασα καὶ ἀπὸ τὴν στήλη τοῦ Πομπηίου, πῆγα καὶ στὸ Ἑλληνορωμαϊκὸ Μουσεῖο, ἐπεσκέφθηκα καὶ τὶς κατακόμβες τῆς Κόμ-Ἐλ-Σουγκάφα. Καὶ κάθε φορὰ νόμιζα πὺς ἀναγνώριζα τὸ πρόσωπο πὺ ἀναζητοῦσα καὶ κάθε φορὰ ἐβγαίνα γελασμένος. — Καὶ κάθε φορὰ λυπόμουν καὶ πὺ πολὺ γιατί ὅ,τι εἶχα χάσει, τὸ εἶχα χάσει ἀπὸ σφάλμα μου...

Σ. ΠΕΤΡΟΣ ΠΕΤΡΙΔΗΣ

(Ἡ συνέχεια στὸ ἐρχόμενο τεῦχος)